

Mordet i källaren

Lärarmaterial

VAD HANDLAR BOKEN OM?

Kalle och Anton bestämmer sig för att lösa ännu ett mordfall. Journal 18 handlar om städerskan Lisa som hittades mördad i skolans källare. De som var på plats den morgonen var läraren Sten, läraren Pia och vaktmästaren Benny. Men vem hade egentligen motiv att mörda Lisa?

LGR 11 CENTRALT INNEHÅLL SOM TRÄNAS

- Lässtrategier för att förstå och tolka texter från olika medier samt för att urskilja texters budskap, både de uttalade och sådant som står mellan raderna. (SV åk 4–6)
- Strategier för att skriva olika typer av texter med anpassning till deras typiska uppbyggnad och språkliga drag. Skapande av texter där ord, bild och ljud samspelar, såväl med som utan digitala verktyg. (SV åk 4–6)
- Att argumentera i olika samtalssituationer och beslutsprocesser. (SV åk 4–6)
- Framställning av berättande och informativa bilder, till exempel serier och illustrationer till text. (BL åk 4–6)

ELEVERNA TRÄNAR FÖLJANDE FÖRMÅGOR

- Formulera sig och kommunicera i tal och skrift.
- Läsa och analysera skönlitteratur och andra texter för olika syften.
- Anpassa språket efter olika syften, mottagare och sammanhang.
- Kommunicera med bilder för att uttrycka budskap.

LGRS 11 CENTRALT INNEHÅLL SOM TRÄNAS

- Kommunikation för olika syften. Lyssna, svara, fråga, berätta samt uttrycka önskemål och känslor. (SV åk 4–6)
- Lässtrategier för att avkoda och förstå texter. (SV åk 4–6)
- Strategier för att skriva olika typer av texter, till exempel meddelanden. (SV åk 4–6)
- Framställning av berättande bilder, till exempel seriebilder. (BL åk 4–6)

ELEVERNA TRÄNAR FÖLJANDE FÖRMÅGOR

- Tala och samtala i olika sammanhang.
- Läs, förstå och reflektera över olika texter.
- Skriva texter för olika syften och mottagare.
- Skapa bilder med olika verktyg, tekniker och material.

ORD ATT FÖRKLARA

avspärrat

mordbrand

journal

sekretess

såpa

pannrum

alibi

vädrade

FRÅGA, FRÅGA, BYT!

Fråga, fråga byt! är en kooperativ övning där man bland annat tränar språket och förståelsen.

Börja med att låta alla elever skriva en fråga om/till boken på en liten lapp. Samla in allas lappar och dela sedan ut en lapp till varje elev. Nu ska eleverna mingla runt i klassrummet. När de träffar en annan elev som är ledig, är det dags att använda sin fråga. Man läser sin fråga och kompisen svarar. Den andra eleven gör samma sak och när båda har ställt en fråga och svarat på en fråga, byter de lappar. Sedan minglar eleverna vidare tills de träffar någon ny och upprepar övningen.

Den som är ansvarig för att leda övningen får känna av när det är läge att bryta.

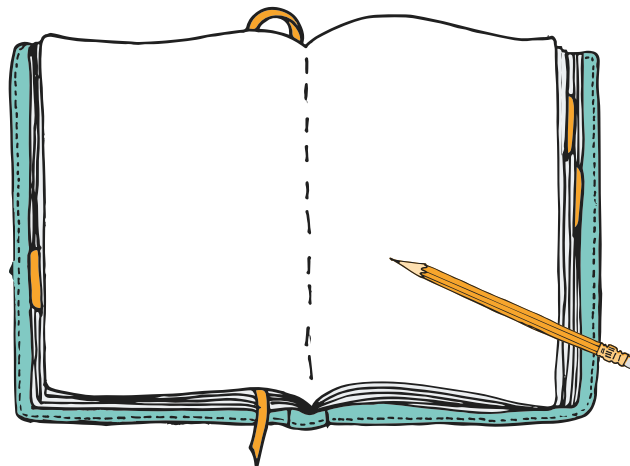

SKRIVA DAGBOK

Eleverna ska berätta om en dag som utspelade sig i boken, i dagboksformat. De ska sätta sig in i en av karaktärerna i boken och skriva utifrån den personens perspektiv. Karaktärerna de kan välja mellan är: Kalle, Anton, Sten, Nora, Benny, Pia, rektorn.

Gå igenom strukturen i dagboksskrivande. Till stöd kan eleverna få den här mallen när de ska skriva.

Tips till alla dagboksskrivare

- Skriv dagens datum.
Exempel: Fredag 12/11 2021. Fredag 12/11 -21
- Skriv inledningsfras.
Exempel: Kära dagbok! / Tjena! / Hej hallå dagboken!
- Berätta om dagen. Tänk på att börja meningarna på olika sätt.
Exempel: På morgonen ... Först ... Sedan ... Efter det ... På kvällen ... Till sist ...
- Skriv en avslutningsfras.
Exempel: Hej då! / Godnatt, dagboken! / Vi ses imorgon!

DISKUSSION – SKOLPERSONAL

I boken nämns olika personalgrupper på skolan. Vilken personal behövs egentligen för att en skola ska fungera?

Låt eleverna fundera och diskutera i smågrupper. De ska kunna motivera och argumentera för sina val av personal. Lyft de olika gruppernas förslag.

Finns det någon personalkategori som alla grupper har tagit med? etc.

Personal	Motivering

EN ANNAN SKYLDIG

Eleverna ska tänka ut en ny lösning på mordfallet med hjälp av de här frågorna.

- Om inte rektorn var skyldig, vem skulle det då vara?
- Vad fanns det för motiv?
- Hur gick mordet till?
- Hur försökte den skyldige sopa undan spåren?
- Vad hände med den skyldige?

De ska skriva om upplösningen, göra ett nytt slut och komplettera sina texter med en illustration. Låt sedan eleverna få läsa varandras slut och ge feedback enligt mallen.

FEEDBACK

Vad tyckte du var bra med berättelsen? +

Vad tyckte du var mindre bra med berättelsen? -

Detta förstod jag inte. Jag undrar över detta. ?

Tänk på detta till nästa gång. →

FACIT

LÄSFÖRSTÅELSE

Frågor på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

1. Vem ska Kalle sova över hos?
Han ska sova över hos sin kompis Anton.
2. Mellan vilka tider arbetade Lisa?
Hon arbetade mellan 5 och 7 varje morgon.
3. Vilka ledtrådar fanns på mordplatsen?
Man hade funnit fimpas och en röd ros.
4. Vad heter den nya städerskan?
Hon heter Nora.
5. Vad står det på de olika dörrarna i källaren?
Det står städ, förråd och pannrum.
6. Vem är Sten?
Sten är pojkarnas mattelärare.
7. Hur ser Bennys tatuering ut?
Det är en orm som slingrar sig runt en röd ros.
8. Var har lärarna sina skåp?
De har sina skåp utanför lärarrummet.
9. Vad fanns i skåpet i källaren?
Där fanns stulna datorer, surfplattor, klockor och mobiler.

Frågor mellan raderna

(Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

10. Vad handlar Journal 18 om?
Den handlar om städerskan Lisa som låg död i skolans källare.
11. Varför tyckte Kalle att Lisa var snäll?
Lisa la godis i klassrummet när de hade ställt upp stolarna på bänkarna.
12. Vad gjorde Benny på skolan morgonen när Lisa hittades?
Han fixade ett rör som läckte.
13. Varför går killarna till rektorn?
De går dit för att ta reda på var Sten har sitt skåp.
14. Kalle tyckte att det var jobbigt att lösa brott. Varför?
Han tyckte det var jobbigt för de behövde gå upp tidigt på morgonen och han var trött.
15. Av vilken anledning stal Sten saker?
Han tyckte att hans lön var för låg så han tjänade extra pengar på att stjäla och sälja.
16. Vem var mördaren och varför hade hen mördat Lisa?
Det var rektorn som mördade Lisa. Rektorn var förälskad i Lisa, men hon ville inte ha honom. Han blev arg och mördade henne.

Frågor bortom raderna (Fundera och ge egna svar.)

17. Rektorn hade stora problem med sin ilska. Har du blivit jättearg någon gång? Berätta.
Eget svar.
18. Kalle och Anton tar stora risker när de ska lösa fallet. Gör de rätt eller fel? Motivera.
Eget svar.
19. Vad tycker du om rökning? Motivera.
Eget svar.

Analys

20. Vad tror du har inspirerat författaren till att skriva denna bok?
Eget svar.

VEM SA VAD?

Citat	Person och sidnummer
Det sa jag till henne den morgonen. Och så gav jag henne den röda rosen.	Rektorn s. 65
Hon lade godis i klassrummet när vi hade ställt upp våra stolar på bänkarna.	Kalle s. 13
Ni får inte vara här, säger rösten bakom dem. Det vet ni mycket väl.	Sten s. 24
Det finns ingen olja här. Försvinn! Ut!	Nora s. 28
Det har varit en jobbig dag. En elevs dator har blivit stulen.	Pia s. 37
Men <i>du</i> var här när Lisa mördades. Du ringde till mig om röret som läckte.	Benny s. 56
Minns du Lisa? säger han ivrigt. Hon som städade vår skola.	Anton s. 11
Man kan inte alltid lita på dem som verkar snälla.	Polisen s. 70
Det luktade rök i vardagsrummet när vi kom hem från festen i helgen.	Antons mamma s. 38